

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Кзз 141/2023
02.03.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Биљане Синановић, председника већа, Светлане Томић Јокић, Бојане Пауновић, Гордане Којић и Татјане Вуковић, чланова већа, са саветником Сањом Живановић, записничаром, у кривичном предмету окривљеног Животе Павловића, због кривичног дела обљуба над немоћним лицем из члана 179. став 2. у вези става 1. КЗ, одлучујући о захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног, адвоката Миљана Зиндовића, поднетом против правноснажних пресуда Апелационог суда у Крагујевцу Кж1 871/21 од 06.07.2022. године и КжЗ 24/22 од 22.11.2022. године, у седници већа одржаној дана 02.03.2023. године, већином гласова је донео

ПРЕСУДУ

УСВАЈА СЕ, као основан, захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног Животе Павловића, адвоката Миљана Зиндовића, због повреде кривичног закона из члана 439. тачка 2) ЗКП, па се **ПРЕИНАЧУЈУ** правноснажне пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Кж1 871/21 од 06.07.2022. године и КжЗ 24/22 од 22.11.2022. године у погледу правне квалификације кривичног дела, тако што Врховни касациони суд, радње окривљеног Животе Павловића описане у изреци другостепене пресуде, правно квалификује као кривично дело силовање из члана 178. став 3. у вези става 1. КЗ, за које га применом одредби члана 4, 42, 45, 54. и 60. став 1. КЗ, **ОСУЂУЈЕ** на казну затвора у трајању од 5 (пет) година и узима као утврђену казну затвора у трајању од 8 (осам) година, која му је изречена пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Кж1 541/21 од 25.08.2021. године, и применом одредбе члана 60. став 2. тачка 2) и члана 63. КЗ **ОСУЂУЈЕ** га на јединствену казну затвора у трајању од 12 (дванаест) година и 6 (шест) месеци, у коју се урачунава време проведено у притвору од 28.03.2019. године до 13.09.2019. године и време проведено на издржавању мере забрана напуштања стана од 17.09.2019. године па до упућивања у завод за извршење кривичних санкција.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Краљеву К 37/21 од 04.10.2021. године окривљени Живота Павловић је, на основу члана 423. тачка 2) ЗКП, ослобођен од оптужбе да је извршио кривично дело обљуба над немоћним лицем из члана 179. став 2. у вези става 1. КЗ

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Кж1 871/21 од 06.07.2022. године усвојена је жалба Вишег јавног тужиоца у Краљеву и преиначена пресуда Вишег суда у Краљеву К 37/21 од 04.10.2021. године тако што је Апелациони суд у Крагујевцу,

окривљеног Животу Павловића огласио кривим због кривичног дела обљуба над немоћним лицем из члана 179. став 2. у вези става 1. КЗ и осудио на казну затвора у трајању од 5 (пет) година. Малолетна оштећена АА је преко родитеља, као законских заступника, упућена да имовинскоправни захтев оствари у парничном поступку. Окривљени Живота Павловић је обавезан да сноси трошкове првостепеног и другостепеног кривичног поступка, о чијој висини ће првостепени, односно другостепени суд донети посебна решења.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу КжЗ 24/22 од 22.11.2022. године делимично су усвојене жалбе бранилаца окривљеног Животе Павловића, адвоката Миљана Зиндовића и адвоката Зорана Михаилова и преиначена пресуда Апелационог суда у Крагујевцу Кж1 871/21 од 06.07.2022. године, у делу одлуке о казни тако што је Апелациони суд у Крагујевцу, као суд трећег степена, окривљеном Животи Павловићу за кривично дело обљуба над немоћним лицем из члана 179. став 2. у вези става 1. КЗ, за које је оглашен кривим другостепеном пресудом, задржао као правилно утврђену казну затвора у трајању од 5 (пет) година и узима му као утврђену казну затвора у трајању од 8 (осам) година, изречену пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Кж1 541/21 од 25.08.2021. године, па га је применом чланова 42, 54, 60. и 62. став 1. КЗ осудио на јединствену казну затвора у трајању од 12 (дванаест) година и 6 (шест) месеци, у коју му се урачунава време проведено у притвору од 28.03.2019. године до 13.09.2019. године као и на издржавању мере забране напуштања стана почев од 17.09.2019. године па надаље, док су жалбе бранилаца окривљеног у преосталом делу одбијене као неосноване и другостепена пресуда у непреиначеном делу потврђена.

Против наведених правноснажних пресуда Апелационог суда у Крагујевцу бранилац окривљеног Животе Павловића, адвокат Миљан Зиндовић, поднео је захтев за заштиту законитости, због повреда кривичног закона из члана 439. тачка 1) до 3) ЗКП, са предлогом да Врховни касациони суд усвоји захтев за заштиту законитости и преиначи пресуду Апелационог суда у Крагујевцу, донету у трећем степену, тако што ће окривљеног ослободити од оптужбе.

Врховни касациони суд је примерак захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног доставио Републичком јавном тужиоцу, у складу са одредбом члана 488. став 1. КЗ и у седници већа коју је одржао у смислу члана 490. ЗКП, без обавештавања Републичког јавног тужиоца и браниоца, сматрајући да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке, размотрио списе предмета и правноснажне пресуде против којих је захтев за заштиту законитости поднет те је након оцене навода изнетих у захтеву, нашао:

Захтев за заштиту законитости је основан.

Основано се захтевом за заштиту браниоца окривљеног Животе Павловића, адвоката Миљана Зиндовића, истиче да су правноснажне пресуде донете уз повреду кривичног закона из члана 439. тачка 2) ЗКП, јер су радње окривљеног, описане у изреци другостепене пресуде, погрешно правно квалификоване као кривично дело обљуба над немоћним лицем из члана 179. став 2. у вези става 1. КЗ.

У изреци побијане другостепене пресуде, наведено је да је окривљени Живота Павловић „дана 28.03.2019. године, око 17.00 часова, у месту ..., општина ..., способан да схвати значај свог дела и да управља својим поступцима, свестан свог дела и хтео

његово извршење, над малолетником извршио са обљубом изједначен чин искористивши какво друго стање тог лица услед којег оно није било способно за отпор, тако што се оштећеној малолетној АА, рођеној ...2004. године, лажно представио да је исцељитељ који има моћи да отклони њене животне и љубавне проблеме што је оштећена малолетна поверовала и пристала да наведеног дана окривљени својим путничким возилом марке „...“, рег. ознаке ..., одвезе на усамљено место у ..., звано „...“ ради наводног извођења ритуала исцељења, где је закључао возило са унутрашње стране, претходно прешавши на задње седиште где је оштећена малолетна АА седела и наложио јој да скине дукс и фармерице, што је код малолетне оштећене изазвало осећај угрожености и страха услед чега није била у стању да бежи или да се бори, па након што је скинула дукс и фармерице почео да је додирује по целом телу, подигао јој брусхалтер и љубио у пределу голих груди, а затим јој скинуо доњи веш, додиривао њен полни орган и у њен полни орган продро прстима, да би потом свукао своје панталоне и доњи веш и свој полни орган ставио у њена уста чврсто је држећи за главу и убрзо након тога и ејакулирао у њена уста, при чему је малолетна оштећена део сперме прогутала, иако је био свестан да је овакво његово дело забрањено“, чиме је извршио кривично дело обљуба над немоћним лицем из члана 179. став 2. у вези става 1. КЗ.

Одредбом члана 179. став 1. КЗ прописано је да кривично дело обљуба над немоћним лицем чини онај ко над другим изврши обљубу или са њом изједначен чин искористивши душевно обољење, заостали душевни развој, другу душевну поремећеност, немоћ или какво друго стање тог лица услед којег оно није способно за отпор, док је у ставу 3. прописан квалификовани облик који, између осталог, постоји када је дело из става 1. учињено према малолетнику.

Из цитиране законске одредбе произлази да немоћно лице односно пасивни субјект овог кривичног дела може бити женско или мушко лице код кога постоји душевно обољење, заостали душевни развој, друга душевна поремећеност, немоћ или друго стање услед којег оно није способно за отпор. Реч је о обољењима/поремећајима односно стањима немоћи услед којих лице није способно за отпор, која могу имати различите узроке, и постоје независно од радњи које предузима учинилац па са њима немају узрочну везу.

У конкретном случају, из изреке побијане другостепене пресуде произилази да је понашањем окривљеног малолетна оштећена доведена у стање угрожености и страха услед кога није била способна за отпор, а не да је та неспособност последица њених личних својстава које је окривљени могао само да искористи, што би чинило обележја кривичног дела обљуба над немоћним лицем из члана 179. став 2. у вези става 1. КЗ за које је оглашен кривим.

По налажењу Врховног касационог суда, закључавање врата аутомобила у коме се малолетна оштећена налазила, налог да се скине, у контексту радњи које је окривљени тада предузео и њене физичке и менталне инфериорности у односу на окривљеног представљају егзистенцијалну претњу таквог интензитета која која је довела до паралишућег страха услед којег је малолетна оштећена била онемогућена да пружи отпор или побегне, што представља обележје кривичног дела силовања, па је окривљени доводећи малолетну оштећену у такво стање извршио над њом чин изједначен са обљубом, како је описано у изреци другостепене пресуде.

Одредбом члана 178 став 1. КЗ прописано је да кривично дело силовања чини онај ко принуди другог на обљубу или са њом изједначен чин употребом силе или претњом да ће непосредно напасти на живот или тело тог или њему блиског лица, док је у ставу 3. прописан квалификовани облик који, између осталог, постоји када је дело из става 1. учињено према малолетнику.

Из изнетих разлога, а имајући у виду судску праксу када је у питању правилна примена закона, као и одговарајуће наводе захтева, те да кривично дело силовање из члана 178. став 3. у вези става 1. КЗ има исти заштитни објекат и исти законски распон прописане казне од пет до петнаест година, као и кривично дело из члана 179. став 2. у вези става 1. КЗ, Врховни касациони суд је, усвајајући као основан захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног у овом делу, отклонио напред наведену повреду кривичног закона, и преиначио побијане правноснажне пресуде у погледу правне квалификације кривичног дела, тако што је радње окривљеног Животе Павловића, описане у изреци другостепене пресуде, правно квалификовао као кривично дело силовање из члана 178. став 3. у вези става 1. КЗ, за које дело га је применом одредаба чланова 4, 42, 45, 54. и 60. став 1. КЗ, осудио на казну затвора у трајању од 5 (пет) година, и узео му као утврђену казну затвора у трајању од 8 (осам) година, која му је изречена пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Кж1 541/21 од 25.08.2021. године, и применом одредбе члана 60. став 2. тачка 2) и члана 63. КЗ осудио на јединствену казну затвора у трајању од 12 (дванаест) година и 6 (шест) месеци у коју му се урачунава време проведено у притвору од 28.03.2019. године до 13.09.2019. године и време проведено на издржавању мере забрана напуштања стана од 17.09.2019. године па до упућивања у завод за извршење кривичних санкција, налазећи да је овако одмерена казна сразмерна објективној тежини извршеног кривичног дела и олакшавајућим и отежавајућим околностима које су у смислу члана 54. КЗ правилно утврђене на страни окривљеног у редовном поступку.

Врховни касациони суд се није упуштао у разматрање осталих навода захтева којима се указује на повреду кривичног закона из члана 439. тачка 1) и тачка 3) ЗКП обзиром да бранилац не наводи конкретно на који начин су наведене повреде кривичног закона учињене, па захтев у овим деловима нема прописан садржај у смислу члана 484. ЗКП.

Из изнетих разлога, Врховни касациони суд је на основу одредбе члана 492. став 1. тачка 2) ЗКП одлучио као у изреци ове пресуде.

Записничар-саветник
Сања Живановић, с.р.

Председник већа-судија
Биљана Синановић, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић